

POGAJAJ BÓH

ČAS OPIS EVANGELSKICH SERBOW

1. číslo

Budyšin, januar 1964

Lětnik 14

Hrono za wulki róžk 1964

Kak zo so wy tak bojiće? Kak zo wy žaneje wěry nimaće? Mark, 4, 40

„Bojosć njeje w lubosći“, tak Jan piše w swojim přemim lišće (4, 16). Ale runje tak mohło tež rěkać: „Bojosć njeje we wěrje.“ A to chce naš Knjez Jezus Chrystus nam prajić w tutym našim hronu při spočatku noweho lěta. Přetož bosć słuša na někajke wašnje sobu do čłowjeskeho žiwjenja. Čeho wšeho so drje čłowjek njeboji? Wón so boji přichoda. Někotry so polny starosćow praša: Što přinjese nowe lěto, što chowa w swójim klinje za nas, za naš lud, za cyły swět? Čłowjek so tež boji zašłosće, wosebje hdyž tam wšo zryadowane njeje. Wón so boji přitomnosće, někotreho styskeho wokomika. Wón so boji čłowjekow, wón so boji toho a tamneho. Wón so boji, hdyž je přišel do stracha, snano do smjertneho stracha, kaž tudy w našim teksće Jezusowy wučobnicy na Genecaretskim jězoru.

Jezus pak jich strach a bosć wotpokaza. „Što zo so wy tak bojiće? Kak zo wy žaneje wěry nimaće?“ Bosć a wěra so njeznjesetej, wonej stej kaž wohen a woda. Štóz so boji, čuje so na někajke wašnje wohroženy; štóz pak wěri, čuje so wuchowany. Wón wě: Knjez je tudy.

Husto su woni čłowske žiwjenje kaž tež běh křesćanskeje cyrkwy přirunali jězbje na lóžičcy po swětowym morju. My njechamy zamjělčec a zaprěč, zo je to druhdy rjana, zajimawa jězba. Ale druhdy je to tež někak njepríjome, haj strašne na tutej lóžici. Druhdy smy wohroženi tak abo tak. Tež w lěće 1964 to budže! Tež lětsa budžemy so druhdy bojeć. Kak wažne budže potom, zo so w prawym času dopominamy, zo je Knjez tu. Dyrbi wón nas malowěrnnych mjenować? Dyrbimy woprawdže porok na so wzać: „Kak zo so wy, moji wučobnicy džensa tu w Serbach, tak bojiće? Kak zo wy žaneje wěry nimaće?“

Njeh nam je z dobrym příkladom pobožny žiwnosćer Pětr Mlynk z Dźiwocić, kiž tak rjenje spěwa, hdyž je so stare lěto minylo a nowe přibližiło:

Tak zaso lěto Božej hnady, mój křesćijano, zašlo je; tuž wopomń to a hladaj zady na stare lěto zańdžene, kak we nim Boža dobrota je nas tak hnadnje wodžiła.

Tež lěto 1964 budže jedne lěto našeho Knjeza

Lubi ewangelscy Serbja, Bóh daj Wam w nowym léce, čilosć a strowosć, Boži měř a Bože žohnowanje a wšitko, štož Wam trěbne je na čele a na duši, a na posledku wěčnu zbožnosć.

Hamjeń

Kaž je Bóh z našimi wótcami byl a z nami dotal, tak budže wón z nami a z našimi džěćimi tež za wšón přichod. Kaž smy jeho smilnosć loni nazhonić móhli, tak budže wón z nami tež lětsa.

Je pak wón zawěrnje w léce 1963 z nami byl? w našich domach, w našim małym, wosobinskim žiwjenju, kaž tež w stawiznach ludow a kontinentow? Smy jeho přitomnosć w zašłym léce hdže a někak nazhonić? Njeh tež jeho puće a mysle njerozumimy, tak tola njechamy dwělować, zo běše Boža ruka móčna we wulkich a małych wěcach. Zbožny tón, kiž so dowěrja Božej woli! Wbohi tón, kiž we wšěch podawkach žanu bójsku mudrosć ale luty připad chiba čłowjeske organizowanje widzi! Zo tajki potom z hórkosću na čłowjekow njeprawdu a zasakosć so zlobi, što chce jemu zadžěwać?

Naša dowěra do Božeje hnadnje wole je založena na Chrystusa. Bóh, kiž je nam z lutuje lubosće swójeho Syna dał, zo by nas wumóhl z hrěcha a smjerće, wot toho směmy z wěstosću wočakować, zo je wón z nami tež derje měnil w zašłym léce. Ty móžeš mje čěsnić ze swojimi prašenjemi, kotrěž nastupaja podawki zašłego lěta: twoju chorosć a njezaslužene zbože twojeho susoda, smjerć twojeho bližeho, twoje njezbožowne mandželstwo. Ja njebudu tebi w tym móc Božu lubosć dopokazać, kaž ju tež njemožu wuslědźić w stawiznach našeho časa. Ale što wšak my džensa zrozumimy wo Božich pučach? Snano budžemy za 10 lět naš džensniši čas lěpše zrozumić, a wulke zwiski spoznać móc. Potom so nam tak něštožkuli jewi w swojej wažnosći, što so nam džensa zda być njewažne a pódłanske. A potom budže snadž něštožkuli dawno zabyte, štož nas džensa

A hdyž smy nětk we Chrysta mjenje do nowoh lěta stupili, tak chcemy tola wšitycy rjenje we wěry poľnej modlitwje so k Božom trónej přibližić, sej jeho hnady wuprosyć.

La

jara zaběra a mjerza abo što wě kak jara wabi.

Tuž budžmy ze swojim posudžowanjom zašłego lěta wobhladniwi a prajmy z Hiobom: „Knjez je dał, Knjez je wzał. Jeho mjeno budž chwalene!“

A před nami steji nowe lěto. A wone budže lěto Knjeza — Annus Domini (AD) — mjenuje lěto 1964 po Chrystusowym narodže. Hdyž my tole wuznawamy, potom to činimy w dowěrje, zo budže Bóh z nami tež w přichodze, ale tež ze třepotanjom a z rženjom, přetož z Božeje hnadnje ruki dostanjemy jedne lěto spožčene, zo bychmy je prawje naložili. Haj, tajcy my křescenjo smy, w dowěrje čakamy na Boži čas, přewostajemo so jeho woli a zdobom so wěmy zamolwici za swoje skutki a tež skomdy. My wěrime, zo Bóh nas wjedže, zdobom my starosćiwje přemyslujemy, što mamy činić a što wostajić. Čakać — a čas wužiwać!

Z Knjezoweje ruki lěto 1964 brać — a zdobom tuto lěto jako dowěrjeny talent swědomiče wužiwać!

Čicho na Boži hlós poslučać — a zdobom sam być předarski hlós wosrjedž našeho časa.

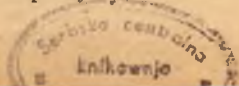
W ponižnosći so modlić „twoja wola so stań“ — a zdobom być skutkowar, džělaćer, wojak w mjenje našeho njebjeskeho Knjeza!

Hdyž budže potajkim lěto 1964 lěto našeho Knjeza a my budžemy knjezowi wotročcy tež w tutym léce, potom derje nam!

Štó pak nam praji, hač je naš skutk woprawdže z Boha abo nic wjele bóle z našeje sebičneje, njedočakneje wutroby? Smy my Bohu poslušni abo njejsmy wjele bóle wotročcy swojeje zajědojčeneje fantazije? Snano so mylimy na strašne wašnje. My stajnje rěčimy wo Knjezu, wo poslušnosći přećiwu Bohu a mamy tuchwilu stajnje a přeco jenož s woje lěpšiny we woćomaj. Štó nas warnuje před zaslepjenosću? Nichtón druhi hač Bóh sam ze swojim wěčnym słowom!

Lěto 1964 budže lěto našeho Knjeza, hdyž Bóh přez předowanje, w čitanju Swjateho pisma, w čichej modlitwje z nami rěči a hdyž budžemy my mjez sobu rěčeć wo tym, štož smy nazhoniłi na swojim nutřkownym čłowjeku wosrjedž problemow našeho noweho lěta.

Haj, Knježe rěč, twój wotročk slyši. W.

Nowolětny postrow serbskeho cyrkwinskeho dnja

Ja strowju wšitkich lubych ewangelskich Serbow blisko a daloko wutrobnje z nowym lětным hesłom:

„My mamy jednoho Knjeza Jezom Chrysta, přez kotrehož wšitke wěcy su a my přez njeho.“ 1 Kor. 8, 6

W mjenje tutoho našeho Knjeza Jezom Chrysta smy do noweho lěta zastupili. Njeh wón je woprawdže Knjez našeje cyrkwyje a našeho wosobinskeho žiwjenja. Wězo je Bóh Wótc wšitko we wšitkich. Ale přez Chrysta je swět stworił, přez njeho je swět wumóhl a přez njeho swět jónu dokonja. Jezus Chrystus je srědnik. Njeh wón posrědkuje nam tež za lěto 1964 Božu miłosć, Boží měr, Bože žohnowanje a wšitko, štož nam

trěbne je, — a to tež za wšo cyrkwin-ske džěło w našich wosadach tu a tam a za naš cyrkwinski džěń. Njeh wón nam zmóžni tež lětsa so zeńc na lube zwučene wašnje. Njeh budže tež možno mnohim serbskim bratram a sotram so wobdžělić, hdyž pře-prosymy na naš kublanski džěń, kotryž budže, da-li Bóh, w spočatku nalět-nika w Budyšinje, a na naš wulki cyrkwinski džěń, kotryž smy sebi předewzali wotměć na koncu smaž-nika. Na proze noweho lěta strowi Was a přeje Wam wšo dobre a Bože žohnowanje

Waš Bukečanski farar Lazar,
předsyda
serbskeho cyrkwinskeho dnja

Naša jězba 1963

Po stopach Jana Husa, Jana Amosa Komenskeho a serbskich humanistow

Podaj Gerhard Wirth

(Pokročowanje)

W Bratislawje běchmy njemóžny hižom třeci kroc, ale hač dotal njemějachmy ženje chwile, sej tute město při Dunaju bliže wobhladać. Něhdy slyšach mēnjenje, zo so tu započnje Balkan, a skoro sym sam tuteho mēnjenja. Haj, što je w Bratislawje hi-nak hač pola nas? Před městom wulke, rjane socialistiske sydlišća, kotraž wšak so lědma rozeznawaja z nowymj Wojerecamj abo z nowymi džělemi w Chočebuzu, w Praze abo w Bukaresće. Srjedžišćo Bratislawy ze swojim wulkim štyriróžkojtm hrodom, ze swojimi cyrkwyjemi, wuskimi haskami a starožitnymi torhošćemi wšak ma swoj wosebity cha-rakter. Mjez ludźimi na hasach, z ko-trymž so tu mjerwi kaž w mrowišću, widžimy slowakske narodne drasty, žony a druhy tež mužow. Mjez wšitkim pak nas wosebje zajimaja cyganjo. Woni drje wjace po kraju njecahaju, kaž za čas našeho džěćat-stwa. Woni su přecahnjli ze swojich cyganskich wozow do kamjentnych měščanskich domow. Tak běchu wšak nětko so móhli zhubić mjez měsćanami a tola hižom z daloka spō-znajěš cyganow z jich brunym mjez-wočom a cyganki w jich, haj, w cy-ganskej drasće, w jich dolhich pisa-nych suknjach. Na zwadže, kotraž runje pódla nas nasta, z wjele woła-njom, křičenjom a hroženjom, widžimy, zo je hišće napjatósć mjez mě-sćanami a cyganami. Mjez „běłymi“ a cyganskimi džěćimi so we wšelakich drohach surowje wojuje.

Do hrodu njemóžachmy zastupić, dokelž so tam twarješe a tak wjele chwile tež njebychmy měli, sej na-drobnje wšitko wobhladać. Dekanej ewangelskeje fakulty prof. d. Michal-kej chcychmy „Pomhaj Bóh“ prajić, ale wón běše runje za tón čas w Fini-skej, hdžež so schadzowachu ewan-gelsko-lutherske cyrkwyje cyłego swěta. Běchu wšak tež runje seme-

stralne prózdniny. Tuž njemóžachmy so tež z teologiskej fakultu bliže zeznać. Slowakska ewangelska cyrkej je lutherska a tohodla so čujemy z njej wosebje zwjazani.

Njedaloko fakulty so dohladaš, kak tam bóle zady steji cyrkej bjez wěže tak cyle skromna, zo njeby nad-padnyla. To je ewangelski Boží dom, kotryž je so natwaril po tolerančnym wukazu rakuskeho kejžora Josefa II. w lěće 1781.

Z Bratislawy jědzechmy po runej, plódněj krajinje k juhu do Komarna a hišće dale do małeje wjeski za nim. Tale krajina je po ludstwje naměša-na. Tu bydla hromadže Slowakojo z Maďarami. Hižo na statokach spō-znajěš narodnosć hospodarja. Docyla su wjesne statoki mate, hdyž je při-runamy z našimi serbskimi.

Z runiny jědzechmy hišće samsny džěń zaso horje do slowakskich ho-row. Najprije pozastachmy w Nitrje, w slowakim Romje, přetož tu je rezidenca katolskeho arcebi-skopa. Ze stareho hrodu maš krasny wuhlad do rjaneje slowakskeje kra-jiny.

W Zwolenje wopytachmy senjora ewangelsko-lutherskeje cyrkwyje, ko-tryž nas jara lubje witaše a nam po-kaza zrumny Boží dom.

A nětk wjeselachmy so na Bansku Bystricu, znate město w slowakskich horach. W tamnej wokolinyje za w podkopykach za rudu ryli. Luboznje leži wěžate město wosrjedź horow. Wulke torhošćo je znamjo wažneje zašłosće. My chodžimy překi a po dolhosći po měsće, zhladuěmy tu a tam do starožitnych chěžow, kotraž maju hišće tak dočista patriciski cha-rakter. Škoda wšak, zo tu nikoho ni-mamy, kiž by nam něšto wo stawiz-nach tuteho města móhl rozprawjeć. Dokelž je sobotu popoldnju so sta-ramy za jutřišu njedželu wo chlěb. Pola jednoho pjekarja bě chlěb wu-

šo! a pola druheho steješe dolha „fronta“. A tuž jědzechmy dale w nadžiji, zo so wonka w někajkej wjesce poradzi chlěb dostać.

W Polomce nam woteda žona, ko-traž ducy wot pjekarja sej chlěb nje-scše, počjucy wot njeho. Polomka. wulka wjes w horach, je znata ze swojej rjanej narodnej drastu, kotraž ze swojimi hawbičkami někak dopo-mina na hollandsku. Tu mamy tež cyrkwinski zajimawosć. Jow běchu prawoslawni křesćenjo, kotřiž su pak potom přišli pod Romsku cyrkej. Ale woni wobchowachu sebi swój wose-bity charakter Božich službow a du-chownstwa. Jow běchu duchowni woženjeni, štož tola hewak katolska cyrkej jěznaje. W najnowšim času su so tu wosady zaso wobročili k prawoslawnej cyrkwi. Přińdu-li zaso raz do tamnych kónčin, chcú spytać prawoslawnu cyrkej w Slowakskej bliže zeznać. Tu chwilu mam dobro-čiwu žonu z Polomki, kotraž bě nam ze smilnosće pol chlěba předała w jejnej rjanej narodnej drasće w lu-bym dopomněću.

A wot tam nětko droha postupo-waše dale a wyše a horka na wjeršku, hdžež potom droha na druhim boku zaso spada, mējachmy nimoměry krasny wuhlad do woběju bokow. To wšak je tu „slowakski raj“, krajina tak lubozna a impozantna, zo so čí po njej styska, hdyž sy ju raz wo-hladaš. A jow w horach smy tež došli do lodoweje jamy. Tu, luby čit-arjo, sy nětko runje tak wćipny, kaž my to běchmy. Što ma to tola rěkač — lodowa jama? Cyle wěsće budže to někajka wulka jama pod zemju a naj-skěrje změju tam kamjenje lodowy napohlad. My běchmy runje hišće došli, zo móžachmy z poslednej sku-pinu sobotu na wječor do jamy za-stupić. Hu, kajka nam zyma napřečo duješe. A zawěrnje tu pod zemju běše lód a přeco zaso lód, wjac hač 100 metrow daloko smy pod zemju po lodze a spody lodu chodžili. Dzi-wna wěc! Wonka žalostnje horco, a jow lód! Woprawdže zmjerznjena woda kaž ju nětkle w zymje na rěkach a hatach mamy. Wěc ma so takle: Zymny powětr je čězki a běži sam wot so dele, dele do tuteje jamy. Tak, kaž wodu wulinješ a wona so zhubi w myšacej džěrje, tak so tu w zymje čězki zymny powětr do tuteje jamy schowa. A tam tež w lěće wostanje, dokelž tam lóhki čoply powětr nutř njemóže. To běše zawěrnje zajimawa wěc z tutej lodoweje jamy. Naš wjed-nik bě nam tole wšitko rozestajal we slowakskej, maďarskej a němskej rěči. Jedyn jednory čłowjek, kiž móžeše tři rěče.

Zeznawamy druhe cyrkwe:

Methodistiska cyrkej

Slyšimy telko wo ekumeniskim hibanju, ale wěmy husto tak mało wo druhich cyrkwjach, kotraž su kaž naša cyrkej ze člonami Ekumeniskeje rady cyrkwjow a so runje tak kaž my prócuja wo jednotu wšěch křesćanow. Chcemy tohodla w tutym wudaću a w někotrych přichodnych wudaćach „Pomhaj Boh“ zeznać druhe cyrkwy.

Methodizm nasta w Jendželskej. Přeni metodisća — wosebje bratraj John a Charles Wesley — nohcychu založić nowu cyrkej, kaž to tež Luther njeje chcył. Chcychu jenož Jendželsku cyrkej wožiwić, kotraž běše bjez duchowneho žiwjenja. Njemějachu wulke reformowe plany, ale zaběrachu so chutnje z prašenjemi wěry a žiwjenja křesćanow: w času, w kotrymž tajke něšto njeběše w cyrkwi wašnje. Wažne běše jim wobroćenje jednotliwego křesćana. Tola njemyslachu jenož na swoju zbožnosť, ale prócowachu so wo rozšěrjenje křesćanskeje literatury, založichu šule za džěci chudych a zaběrachu so tež bórže za misionistwom. Wulki wliw měješe na metodistow Ochranska bratrowska jednota. John Wesley sam wopyta Ochransow (Herrnhut), zo by so podžakował za wšelake podpěry Ochranskich.

Jendželska cyrkej njepřipózna tutych křesćanow, dokelž njeběše zwól-

niwa, so wot nich w swojim spanju mylić dać.

Młoda cyrkej rozšěrješe so spěšnje a měješe wosebje w jendželskim proletariace wulku ličbu přiwisowarjow, dokelž so prócowaše, pomjeńšić tež socialnu nuzu. Runje z metodizma wuńdžechu w Jendželskej wjednicy džělaćerstwa.

Džensa mamy po wšem swěće metodistiske cyrkwy. W USA je episkopalna Methodistiska cyrkej z 11 mil. člonami najwjetša ameriska cyrkej. W Němskej nastachu w zašłym a w našim lětstotku wosebje w Rudnych horach a w Duringskej metodistiske wosady ze samsnych přičin kaž w Jendželskej. Cyła cyrkej je „metodistisce“ — tohodla mjeno metodistiska cyrkej — organizowana. Teologisce njerodzželi so wot našeje cyrkwy wjace hač na přikład Ewangelska cyrkej w Hessenskeje, kotraž słuša sobu do Ewangelskeje cyrkwy w Němskej. Wosebje derje su tam lajicy sobu do džěla zapřahnjeni. Wosady maja dobre počahy z našeje cyrkwy, runje tak kaž na přikład metodistiska wosada w Budyšinje. Na Lipsčanskej teologiskej fakulće přihotuja so přeco tež někotři metodistiscy studenća hromadže z lutherskimi studentami na powołanje fararja.

Jan Lazar

Prof. za praktisku teologiju, dr. Heinz Wagner, znaty přez swoje rozhłosowe předowanja

skimi stawiznami, ze systematiskej a praktiskej teologiji (w systematiskej teologiji reči so wo wučbje cyrkwy a w praktiskej teologiji wuču so, kak ma so předować, kak maja so džěci w nabožinje wučić atd.). Kóždy předmjet ma swój institut z teologiskimi wučerjemi (tak wuču na přikład w instituce za Starozakońsku wědomosć jedyn profesor a dwaj asistentaj a w instituce za Praktisku teologiju tři profesorjo a dwaj asistentaj. Tola tež sport a towaršnowědomostne předmjety su w přěnych lětach za wšitkich předpisane.

Teologiska fakulta je runopravna z wšěmi druhimi fakultami uniwersity, njech je medicinska, filozofiska abo druha. Studenća bohosłowstwa dostawaja samsny stipendij kaž druzy studenća. Profesorjo a druzy teologicy wučerjo su wězo přistajeni uniwersity. Prof. dr. Franz Lau je předsyda Gustav-Adolfowego towarstwa a prof. dr. Heinz Wagner je ze sobustawom sakskeje krajneje synody a zamołwity Ewangelskeje cyrkwy za rozhłosowe Bože služby. Jan Lazar

Młodžina zwěsći:

*Běše potajkim
přeco hižo tak*

„Naša młodžina lubuje luksus, ma špatne maněry (wašnje), nječesći awtoritu, nima respekta před starobu. Džensniši džěci su tyranjo. Njestanu, hdyž zastupi starši čłowjek do jstwy, přeciwjeja so swojim staršim, při zabawje dorosćenych so mjez sobu rozmołwjeja, srěbaja při jědži, tyranizuja swojich wučerjow.“

Sokrates, 500 lět do Chrysta

Teologiska fakulta Lipsčanskeje uniwersity

Tafla při durjach teologiskeje fakulty

Lětstotki stare su zwiski mjez ewangelskimi Serbami a Lipsčanskej teologiskej fakultu. Tak studowaše Michał Frenel, přeložowar biblije do hornjoserbskeje reče, wokoło lěta

1650 w Lipsku bohosłowstwo. 1716 založichu serbscy studenća teologije w Lipsku „Serbske předarske towarstwo“ — přenje serbske towarke docyla —, zo bychu so w serbsčinje wudospolnili. Tež naš basnik Handrij Zejler, narodny prócowar Jaroměr Imiš, basnik-přeložowar Matej Urban a mnozy druzy přihotowachu so na Lipsčanskej uniwersice na zastojnstwo fararja. W našim lětstotku bě najwjace serbskich fararjow tu studowało.

Poslednja wójna zniči hłowne uniwersitne twarjenje, w kotrymž běchu instituty teologiskeje fakulty. Tola hnydom po wójnje zhromadžichu profesorjo zaso studentow bohosłowstwa wokoło sebje. Džensa je Lipsčanska teologiska fakulta sobu najwjetša mjez šěsć teologiskimi fakultami w NDR. Po léce 1945 studowachu abo studuja hišće štyrjo serbscy studenća na njej.

Kóžde lěto móže někak 30 studentow a studentkow ze studijom započec. Ličba studentkow so stajnje powjetšuje, wokomiknje studuje někak 30 studentkow. W pječlětnym studiju maja studenća najpředy stare řeče, řačansćinu, greksćinu a hebrejsćinu, nawuknyć. Potom so zaběraja ze Starym a Nowym zakonjom, z cyrkwin-

Kritiska cyrkej

Přirunanje wo kamjenju

Raz sedžach při Himalaja na brjóze někajkeje rěki. Sčahnych z wody krasny, kulobjy a twjerdy kamjeń a jon rozbich. Tutón kamjeń je dolho we wodze ležal, ale woda njebě so do něho zadobyla. Runje tak je z ludźimi w Ewropje: Lětstotki dolho je tam křescanstwo, ale wono njeje so do nich zadobyla a jich wutrobu nje-hnuje.

Sadhu Sundar Singh
indiski ewangelist

Možu sej předstajeć ludźi, kiž so jutrownym poselstwje praja: To je za mnje njezrozumliwe, to je přewulke. Njemóžu wěrić, zo móže čłowjek z rowa stanyć.

Njemóžu sej pak předstajeć tajkeho, kiž woprawdže do stawanja z rowa wěri a njepraji zdomo: Dokelž je so to stało, dyrbi so ze mnu wšitko změnić. Blumhardt

Cyrkwinske powěšće:

Druha posedženska perioda

Watikanskeho koncila doskónčena

Dnja 4. decembra doskónči so druha posedženska perioda Watikanskeho koncila. Wuslědk tutych wuradžowanjow stej konstituciji liturgije a komunikacijnych srědkow (rozhłos, telewiza), kotrež je bamž mjez tym wobkrućil. Přez reformu Božeje služby ma so lačanska liturgija bóle narodnym rěčam a narodnym wosebitoscám přiměrić. Tři nowe šemata (naciški) dyrbją so hišće dale diskutować: Šema wo cyrkwi, šema wo biskopach a diecezach a šema wo ekumeniskim hibanju. Nowe bě, zo wotměwachu so hłowne zhromadźizny zjawnje. Přichodna posedženska perioda započnje so 14. septembra 1964.

Niemöller w Romje

Hesynski cyrkwinski prezident dr. Martin Niemöller, jedyn z prezidentow Swětowej cyrkwinskeje rady, je so 11. oktobra jako hosć wobdźělil na posedženjach Watikanskeho koncila. Wječor měješe w priwatnej awdiency rozrěčenje z bamžom Pa-wołom VI.

Albert Schweitzer — Martin Niemöller

Dr. Albert Schweitzer dósta w Lambarene wot hesynskeje cyrkwje bohaty dar za swój hospital tam w pralěsu. Na koncu swójeho dzakneho lista woprašą so hesynskeho cyrkwinskeho prezidenta dr. Martina Niemöllera:

„Hdže je waš podmórnik w nowembrje 1917 stal? Njeběše won před přistawom w Dakarje? Ta lódž, na kotrež wjezechu mje z mojej žonu jako jateju do Ewropy, ležeše z druhimi lódžemi w přistawje, a sebi njezwěri won na morjo, dokelž ležeše před nim němski podmórnik (Unterseeboot). A nětko njedawno čitach nastawk wo Was a w nim spóznych, zo je Waša lódž w samsnym času

w tutym přistawje byla. Tohodla je zajimawe za mnje wědžeć, hač sće Wy woprawdže jónu za mojim žiwjenjom žadał, štož bych pak Wam wězo, po křescanskim wašnjú, hižo džensa wodał.“

Martin Niemöller jemu wotmołwi, zo bě tehdom zawěrnje přeni oficěr na „U 151“ a su před přistawom w Dakarje wojowali. Njebě so pak ničo chutneho stało, nimo krótkeho třělenja z lódžu Rhône. Tuta lódž bě za nich pak přespěšna, tak, zo jej nje-možachu zeškodzić.

Na to Albert Schweitzer jemu wotmołwi:

„Luby knježe Niemöllero! Hdyž by so Wam poradziło, byšće nětko kumpana mjenje w anti-atomskim wojowanju měli. Dokelž je pak tak přišto, chcemoj tohodla džensa hišće krućišo hromadže stać.“

Protyka serbskich wosadow za lěto 1964

17.—20. 2. 1964 Ochranowske schadžowanje.

2. 3. 1964 serbski kublanski džen w Budyšinje we wosadnym domje na Hornčerskej hasy (Töpferstraße — Kirchengemeindehaus)
Tema: Ty njesměš wopaki swědčić přeciwo swojemu blišemu.

8.—12. 6. 1964 kublanski džen serbskich fararjow.

28. 6. 1964 serbski cyrkwinski džen w Poršicach.

Tu wotpočuje moja duša

W Bastille, slawnym njedobrym francoskim jastwje, kotrež bu 1789 w rewoluciji zničene, namakachu w jednej komorke kamjeń, do kotrehož běchu tele słowa zaryte: „Hic jacet anima mea“ (to rěka: Tu wotpočuje moja duša). To bě jaty napisal, kotryž bě tam lěta dolho tradał. A jako běchu wšitko dokladnišo přepytali, namakachu za tutym kamjenjom džěru, w kotrež ležeše stara Biblija. Ta drje slušeše hugenotej. (Hugenoća běchu ewangelscy). Biblija bě poľna přispomnjenjow, poľna zapiskow wo Boze a wo wěrje a wo čłouskim dońče. Tamny jaty měješe prawje, hdyž w tutej knize, z kotrež bě we swojej samoće tak wusko zwjazany, praji: Tu wotpočuje moja duša.

Jasna wotmołwa

Londonskeho předarja dra. Donalda Sopera chcychu někotři njewěriwi mjerzać, jako jónu pod hołym njebjom předowaše. Jedyn ze škarakow prašeše so dra. Sopera: „Haj, wěriće dha Wy, zo je wjelryba Jonasa spóžřěta?“ Farar dr. Soper jemu chětre wotmołwi a džeše: „Hdyž do njebjes přindu, chcu so jeho woprašec.“ Tamny pak dale knočeše a wolaše: „Hdyž pak swjaty Jonas ani w njebjesach njebudže?“ Dr. Soper njeda so zamylit a rjekny: „Potom změjeće Wy sam přiležnosć, so z nim wo tym dorěćec!“

Na swjedenju cyrkwinskih chorow

Swój 75lětny jubilej swječeše zwjazk cyrkwinskih chorow našeje krajnjeje cyrkwe 27. a 28. nazymnika w Karl-Marx-Stadt. Běchmoj tam za hosćow. 75 lět wšak je jenož mała kroćel porno 2000 lětam, kotrež nimate naša křescanska cyrkej na zemi stej. A přeco je so w křescanskej cyrkwi spěwało, přeco běchu tam chory. Ale ci, kiž su tehdom před 75 lětami tutón zwjazk založili, su derje spóznałi, zo ma so spěwne džělo w našej krajnej cyrkwi zhromadnje spěchowac, zo bychu chory w jednotlivych wosadach, kiž běchu so přeco hižom prócowali, za swoje nadawki ke chwalbje Božej móćniše a sylniše impulzy dóstaše. Tutemu žadanju wo zjednoćenje da rozsudžacy nastork wudaće nowoje agenty 1880 a nowych spěwarskich 1883. To drje tehdy na zjawnosć wulki wliw njeměješe, ale cyrkwinski chor přewza nětk nadawk, liturgiju a spěwanje wosady prawje nawjedowac. To pak njemóžeše jednotliwy chor sam dokonjeć. Wone dyrbjachu so k temu zjednočić. To so sta 1888. Při založenjskej zhromadźiznje staji sebi zwjazk scěhowacy nadawk: „Spomóženje wosadneho spěwanja, hładanje cyrkwinskih chorow a z tym spěchowanje cyrkwinskeho žiwjenja“.

Tute prócowanje bu widžomnje žohnowane. Ličba chorow so spěšnje powjetši, a 1892 běše hižom 280 chorow z 5100 spěwarjami. Džělo w cyłku žadaše sebi porjadne schadžowanje a kublanje kantorow. Časopis „Der Kirchenchor“ nasta, noty so wudawachu. Wot lěta 1928 sem wurdže kóždě lěto knižka „Kantate-Chorheft“. Tute zešiwki nam džensa hišće při spěwanju služa. Njedzělu Kantate zaklinči na wosebite wašnje chwalba a česć Boža w zhromadnym spěwanju někotrych chorow tu a tam we wosadach. A kajka zdobna a krasna wěc běše, w Karl-Marx-Stadt w jara wulkim chorje móc sobu spěwac abo slyšć njezachodne zynki Bachoweje „Wysokeje mše“, kiž so nam srjedu wječor w Pětrowej cyrkwi poskići. A wulki Boži dom běše poľny nutrnych posluharjow.

Bohatty program a wjele wuhotowanjow čakaše na nas. Skoro běše to w tutym krótkim času za naju přewjele! Tak chwatachmoj wot jedneje cyrkwe k drugej, dobru cyrkwinski hudžbu slyšachmoj, rjane spěwy, dobre słowa. Nade wšem pak steješe Bože swjate słowo. Wšak naše kěrlušce ničo dale njejsu hač spěwane a wukładowane a wuzběhnjene Bože słowo. Njezabudžmy tež na hospodliwosć tamnišich wosadow a wosadnych a na wulku prócu zwjazka cyrkwinskih chorow našeje lubeje cyrkwe! Za naju tu ze Serbow běše tutón wulki „swjedenj“ rjana, njezapomnita wěc a wulke wjesele.

Martha Pěčowa z Wadec

Nakład Domowina. — Wuchadźa z licencu č. 417 nowinskeho zarjada pola předsydy ministerskeje rady NDR jónkróc za mjesac. — Rjادة Konwent serbskich ewangelskich duchownych. — Hłowny zamolwity redaktor: superintendent Gerhard Wirth - Njeswačidski. — Čisć: III-4-9, Nowa Doba, čisćernja Domowiny w Budyšinje.